

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 15 0 У 004218 19 Увп
Бања Лука, 29.12.2021. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Страхине Ћурковића као предсједника вијећа, Смиљане Мрше и Божане Вулић као чланова вијећа, уз учешће Мире Мачкић као записничара, у управном спору по тужби З Д. из В., (у даљем тексту: тужилац), против акта број 1047276496 од 27.2.2019. године, туженог Фонд ..., у предмету остваривања права на сразмјерну породичну пензију, одлучујући о захтјеву туженог за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Требињу број 15 0 У 004218 19 У од 30.4.2019. године, у сједници вијећа одржаној дана 29.12.2021. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Образложење

Побијаном пресудом, у ставу 1. изреке, уважењем тужбе поништен је уводно означени акт туженог, жалба тужиоца изјављена против рјешења Канцеларија ... у Т. број 1811.37-102/19 од 11.2.2019. године је уважена тако да се наведено рјешење преиначава и тужиоцу признаје право на сразмјерни дио породичне пензије почев од 21.7.2017. године, у износима и под условима како је утврђено рјешењем истог органа од 9.8.2018. године. Ставом 2. изреке је одбијен захтјев тужиоца за надокнаду трошкова спора уз образложење да тужилац у захтјеву није определио трошкове за које тражи надокнаду што је био дужан у смислу одредбе члана 396. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 98/03 – 61/13), који се примјењује у управном спору на основу одредбе члана 48. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС).

Уважење тужбе, поништење оспореног акта и рјешавање предметне управне ствари суд је образложио ставом да такво рјешавање омогућава природа предметне управне ствари и резултати поступка који пружају поуздан основ за рјешавање, а како је предложено у тужби као једном од алтернативно постављених тужбених захтјева.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев), тужени побија њену законитост због повреде одредаба члана 3. став 1. и члана 69. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“ број 134/11, 82/13 и 103/15, у даљем тексту: ЗПИО). Наводи да Л. Д., умрли осигураник, отац тужиоца, на дан смрти није испуњавао услове за инвалидску пензију, а није био корисник старосне или инвалидске пензије, те стога ни дијете умрлог

осигураника, односно тужилац као члан породице који је поднио захтјев за пензију не испуњава услове за остваривање права на породичну пензију. Додаје да је побијаном пресудом предметна управна ствар ријешена тако да су на снази два рјешења о признавању права на породичну пензију и то рјешење од 9.8.2018. године којим је тужиоцу признато право на сразмјерну породичну пензију почев од 21.7.2017. године са утврђеним износом и друго рјешење од 11.2.2019. године којим је тужиоцу такође признато право на сразмјерни дио породичне пензије почев од 21.7.2017. године. У том смислу истиче да уколико је нижестепени суд имао намјеру да предметну управну ствар мериторно ријешити да је требао жалбу тужиоца изјављену против оспореног акта од 11.2.2019. године уважити и исто поништити. Предложио је да се захтјев уважи и побијана пресуда преиначи тако да се тужба одбије.

Тужилац није дао одговор на захтјев који му је са том упутом уручен дана 27.6.2019. године.

Размотривши захтјев, побијану пресуду и цјелокупне списе предметне управне ствари и овог управног спора на основу одредбе 39. ЗУС, овај суд је одлучио као у изреци пресуде из сљедећих разлога:

Није спорно међу странкама у овом управном спору да је тужилац поднио дана 18.10.2017. године захтјев за остваривање права на породичну пензију иза умрлог оца Л. Д.; да је утврђено да код тужиоца постоји неспособност за привређивање како на дан давања налаза, оцјене и мишљења органа за вјештачење у првом степену број ОБ: 12/18 од 20.6.2018. године тако и на дан прије смрти оца, то јест 19.7.2017. године; да је сагласност са наведеним налазом дао и орган за ревизију туженог, оцјеном и мишљењем број ОМР: 1262/18 од 29.6.2018. године, па је првостепеним рјешењем Филијала Т. од 9.8.2018. године утврђено да тужилац остварује право на сразмјерни дио породичне пензије почев од 21.7.2017. године у износу од 305,49 КМ мјесечно; да је рјешењем истог органа од 11.2.2019. године донијетим по службеној дужности утврђено да тужиоцу престаје право на сразмјерни дио породичне пензије почев од 11.2.2019. године, уз образложење да је у поступку накнадно утврђено да је умрли осигураник Л.Д., отац тужиоца, на дан смрти имао 69 година живота, да није био корисник старосне пензије, да није испуњавао услове за инвалидску пензију према одредбама члана 60 ЗПИО, па је утврђено да тужилац не испуњава услове за остваривање права на породичну пензију из члана 69. ЗПИО.

Нижестепени суд је у образложењу побијане пресуде заузео став да се у конкретном случају ради о кршењу забране дискриминације из члана 14. Европске конвенције о заштити основних права и људских слобода у вези са правом на имовину из члана 1. Протокола број 1 уз Европску конвенцију, јер да право на породичну пензију односно пензију представља право на имовину. Суд је нашао да одредба члана 69. ЗПИО прави разлику у поступању за чланове породице умрлог осигураника који је на дан смрти испуњавао услове за инвалидску пензију у односу на чланове породице умрлог осигураника који на дан смрти није испуњавао услове за инвалидску пензију, али је испуњавао услове за старосну пензију, а посебно прави разлику у поступању у односу на чланове породице умрлог осигураника који је на дан смрти испуњавао услове за старосну пензију а коју није остварио у односу на чланове породице умрлог корисника старосне пензије. Суд је закључио да је отац тужиоца на дан смрти испуњавао услове за старосну пензију из члана 41. ЗПИО јер је имао навршених 69 година живота и 47 година стажа осигурања, па да не постоји објективно и разумно

оправдање да се члану породице не признаје право на породичну пензију у случају кад осигураник испуњава услове а није то право остварио, због чега да се не постиже никакав легитимни циљ. У том смислу је суд цитирао прописе из пензијског и инвалидског осигурања из Ф. БиХ, Р. Х., Р. С. и Р. Ц. Г. који на другачији начин регулишу питање остваривања права на породичну пензију у смислу да је прописан само услове испуњавања услова за старосну или инвалидску пензију а не остваривање односно коришћење пензије.

Овај Врховни суд прихвата као правилне разлоге побијане пресуде који су јасни и довољно образложени те оправдавају одлуку као у изреци пресуде. Испуњавање услова и остваривање права на старосну или инвалидску пензију су два различита појма, те условљавање остваривања права на породичну пензију чланова породице умрлог осигураника чињеницом да умрли осигураник није био корисник старосне или инвалидске пензије иако је испуњавао услове, заиста доводи таквог осигураника у неравноправан положај са лицима која су то право остварила у случају кад је њихов предник био корисник старосне или инвалидске пензије.

Приговор туженог да су побијаном пресудом остала на снази два рјешења од 9.8.2018. године и од 11.2.2019. године није основано јер је побијаном пресудом преиначено рјешење од 11.2.2019. године тако да је тужиоцу одређена старосна пензија почев од 21.7.2017. године према износу који је утврђен у рјешењу од 9.8.2018. године, из чега произлази да је суд у пуној јурисдикцији ријешитио на начин да се тужиоцу признаје право на породичну пензију почев од 21.7.2017. године када је донијето исто рјешење.

Из изнијетих разлога по оцјени овог суда у побијаној пресуди нису остварени разлози из одредбе члана 35. став 2. ЗУС, па се захтјев туженог одбија на основу одредбе члана 40. став 1. ЗУС, јер су остварени разлози за поништење оспореног акта и уважење жалбе те преиначење првостепеног рјешенја јс обзиром да је тужени прекршио забрану дискриминације из члана II /4 Устава Босне и Херцеговине и члана 14- Европске конвенције у вези са правом на имовину из члана II/3 тачка к) Устава Босне и херцеговине и члана 1. Протокола број 1. уз Европску конвенцију.

Записничар
Мира Мачкић

Предсједник вијећа
Страхиња Турковић

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић